

Õiguskantsler

Teie 24.10.2023 nr

Meie 16.11.2023 nr 7-4/231602/2305858

Lasterikka pere toetus

Lugupeetud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole, kuna Te ei ole rahul sellega, et Teie perele lõpetati lasterikka pere toetuse maksmine, sest pere vanim laps, kes on 19-aastane, lõpetas gümnaasiumi ja asus õppima rakenduslikku kõrgkooli.

[Eesti Vabariigi põhiseaduse](#) § 27 lõige 4 näeb ette, et seadus sätestab vanemate ja laste kaitse. Põhiseaduse § 28 lõike 4 kohaselt on lasterikkad pered riigi ja kohalike omavalitsuste erilise hoole all.

[Perehüvitiste seaduse](#) (PHS) § 21 lõige 1 näeb ette, et lasterikka pere toetust makstakse siis, kui peres kasvab kolm või rohkem lapsetoetust saavat last. Seetõttu sõltub lasterikka pere toetuse saamise õigus sellest, kas lapsel või juba täiskasvanuks saanud noorel inimesel on õigus saada lapsetoetust või mitte.

Õiguse lapsetoetusele sätestavad PHS § 17 lõiked 1 ja 2. Üldjuhul makstakse lapsetoetust kuni lapse 19-aastaseks saamiseni. 19-aastasel noorel on õigus saada lapsetoetust üksnes siis, kui ta jätkab õpinguid põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppe tasemeõppes või on keskhariduseta ning jätkab õpinguid Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse statsionaarse õppega täienduskoolituses. Lapsetoetust makstakse sellisel juhul ainult jooksva õppeaasta või täienduskoolituse kursuse lõppemiseni või seni, kuni õpilane kooli või täienduskoolituse kursuse nimekirjast välja arvatakse.

Eelnevast järeldub paraku tõesti, et kui kolmelapselise pere vanim laps on 19-aastane ja ta on asunud omandama kõrgharidust, siis talle enam lapsetoetust ei maksta, mis omakorda tähendab, et ei jätku ka lasterikka pere toetus. Seadus näeb niimoodi ette ja paraku pole alust öelda, et selline seadus oleks põhiseadusevastane.

Täisealine laps ei ole seaduse kohaselt üldjuhul enam ülalpeetav, tal on õigus ise otsustada, kas jätkata õpinguid või minna tööle, samuti on tal õigus abielluda ([perekonnaseaduse](#) § 1 lõige 2 ja § 97 punkt 1; [tsiviilseadustiku üldosa seaduse](#) § 8 lg 2). Seepärast ei saa ka öelda, et Riigikogu oleks lapse või lasterikka pere mõistet meelevaldselt sisustanud selleks, et jätta neile lastele ja peredele põhiseaduses ette nähtud kaitse andmata.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Riigikogu on otsustanud, et kõrgkoolis õppimist PHS-i alusel ei toetata. Selle asemel toetab riik kõrgkoolis õppijaid [kõrgharidusseaduse](#) alusel makstavate riiklike stipendiumidega ning [õppetoetuste ja õppelaenu seaduse](#) alusel antavate toetuste ja õppelaenuga. Kuidas toetada kõrghariduse omandamist, on poliitilise valiku küsimus, millele õiguskantsler hinnangut anda ei saa.

Leian, et lasterikka pere toetust käsitlevad PHS-i sätted ei ole põhiseaduse § 27 lõikega 4 ja § 28 lõikega 4 vastuolus.

Kui soovite lähemat teavet rakendusliku kõrgkooli õpilastele ette nähtud toetuste ja laenu kohta, leiate seda Haridus- ja Teadusministeeriumi [veebilehelt](#).

Tänan Teid pöördumise eest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise